

методологічної організації. Завдання дослідження полягають у виявленні факторів, що спричиняють дію на раніше сформовані системи, змінюючи зв'язки та композицію їх елементів.

Об'єктом сучасної науки частіше стають людиномірні системи: медико-біологічні об'єкти, об'єкти екології, об'єкти біотехнології, системи типу „людина-машина” тощо. Зміна характеру об'єкту дослідження в постнекласичній науці веде до зміни підходів і методів дослідження. Наразі, два ключових методи дослідження складних наукових систем – діалектичний та синергетичний.

На наш погляд, саме постнекласична парадигма містить риси, які по-новому висвітлюють проблематику потенціалу людини на сучасному етапі розвитку науки, підтверджуючи максимальний інтегральний підхід до антропологічної складової. Сучасне знання про людину базується на класичній та некласичній стратегіях наукової раціональності. Але перспективи вдосконалення потенціалу людини пов'язані саме з парадигмою постнекласичною. Вона суттєво відрізняється від класичної (усуває випадковість і базується на строгій закономірності та однозначній формі законів) та від некласичної (розглядає випадковість як фундаментальну властивість природи та визнає нерегулярний характер природних явищ) насамперед тим, що долучає до поля зору дослідників найдрібніші процеси й подробиці, в яких людина входить у картину світу як системоформуючий принцип.

Формування проблем постнекласичної раціональності було зумовлене потужними змінами в суспільстві, що демонстрували зростаючу залежність динаміки наукового пізнання від різного типу соціальних і культурних дій. З іншого боку, сучасна методологія соціально-гуманітарного пізнання значною мірою орієнтується на суспільно-історичну точку зору та її гуманітарну спрямованість. Процеси гуманітаризації та гуманізації в межах постнекласичної науки викликали серйозні трансформації щодо розуміння та формування гносеологічних моделей соціальних прогнозів.

Таким чином, постнекласична раціональність нашого часу відповідає певним соціальним запитам на відповідні методології соціального аналізу, що дозволяють забезпечувати так званий діалог культур, культурні трансформації та культурницьке посередництво.

Отже, філософії з усіх стосунків виділяється ставлення людини до світу та до себе – практичне, пізнавальне, ціннісне – будь-яке можливе. Аналіз новітніх тенденцій розвитку науки доводить, що в новоутвореній постнекласичній парадигмі формуються нові уявлення про потенціал людини. Можливості людини виблискують новою гранню – долучення до системи загальних взаємозв'язків світу, за умови інтеграції в цьому понятті світових і людських зусиль.

Скоропадський В.В.

ЗНАЧЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ У ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

*Кафедра медицини катастроф та військової медицини
Буковинський державний медичний університет*

Науково-технічний прогрес звільнив людину від 95 % механічної праці, що зумовило значно менші затрати фізичних сил для забезпечення свого існування. Але закріплена тисячоліттями у геномі людини норма рухової активності не стала анахронізмом, бо за умови незмінного геному неможливо звільнитися від запланованої ним програми життєдіяльності.

Рухова активність – це поєднання усіх рухів, що виконує людина в процесі життєдіяльності. До звичайної рухової активності, згідно з визначенням ВООЗ, належать усі види рухів, пов'язані з природними потребами людини (сон, гігієна, їжа, зусилля, спрямовані на її приготування, тощо), а також навчальна та виробнича діяльність. Спеціально організована м'язова діяльність (фізкультурна активність), передбачає різноманітні форми занять фізичними вправами, активний рух до навчального закладу, з

навчального закладу (на роботу). Характеризуючи проблематику компонентів рухової активності потрібно відзначити недостатню висвітленість питання поєднання всіх форм спонтанної та спеціально організованої рухової активності.

На всіх етапах життя людини рухова активність відіграє різну роль. У дитинстві вона забезпечує нормальний ріст і розвиток організму, сприяє повноцінному вияву генетичного потенціалу, підвищує опір до захворювань. Саме в період росту організм найбільш чутливий до впливу негативних чинників зовнішнього середовища, включаючи й обмежену рухову активність.

Потреба в рухові (кінезофілія) – це біологічна потреба організму, що відіграє важливу роль у його життєдіяльності та перебуває у тісному зв'язку з активною м'язовою діяльністю, що сприяє адаптації до зовнішнього середовища. Механізми взаємозв'язку рухової активності та функціональних можливостей є об'єктом зацікавлення багатьох науковців: І.А. Аршавського, К.Л. Andersen, Г.Л. Апанасенко та інші. Енергетичний фонд та функціональний стан органів і систем на різних вікових етапах залежить від особливостей функціонування скелетної мускулатури. При цьому чим інтенсивніша рухова активність в межах оптимальної тим більше проявляються основні негентропійні фактори, що збільшують енергетичні ресурси, функціональні можливості та тривалість життя організму.

Низький рівень рухової активності негативно впливає на організм студентів. Залежно від причини обмеження рухливості, ступеня її впливу і тривалості діапазон змін в організмі може коливатися від адаптаційно-фізіологічних до патологічних. За даними А.Г. Сухарева, у період навчання дефіцит рухової активності дітей спричиняє погіршення адаптації серцево-судинної системи до стандартних фізичних навантажень, зниження ЖСЛ, станової сили, зайву вагу, підвищення рівня холестерину в крові. Одні науковці висловлюють припущення, що зниження рівня рухової активності починається на другому десятилітті життя, а інші дослідники вважають, що уже в 6 років і навіть раніше. Нестача рухів людини – гіподинамія й гіпокінезія – призводить до патологічних відхилень у розвитку різних систем організму.

Стегніцька Л.В.

СЕМАСІОЛОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТЕРМІНА «EPIDEMIC»

Кафедра іноземних мов

Буковинський державний медичний університет

З розвитком мікробіології діагностика інфекційних захворювань стає більш точною та якісною. Проте, незважаючи на значні успіхи у лікуванні різноманітних заражень, викликаних численними штамми мікроорганізмів та вірусів, інфекції досі залишаються основною причиною захворюваності та смертності у світі. Завдяки взаємодії та інтеграції окремих дисциплін, медицина отримала не тільки потужний синергетичний ефект, але й значні семантичні перетворення лексики. Відповідно як для медиків, так і для лінгвістів актуальним залишається питання щодо упорядкування галузевих термінологій, зокрема, субмови «Інфектологія». Мета нашої роботи – з опорою на етимологічний аналіз простежити семантичні перетворення лексичної одиниці *epidemic* та виявити зміщення семантики в бік розширення чи звуження з огляду на динаміку в науковому просторі.

Інфекційні агенти існували задовго до появи людства, і саме цей факт часто змушує фахівців озиратися в минуле в пошуках ефективних протиепідемічних засобів. Семантика лексики на позначення інфекційних захворювань змінювалась роками і на часі такі слова, як інфекційні захворювання, заразні хвороби, інфекції, епідемії чи ендемії часто вживають як взаємозамінні. Всесвітня організація охорони здоров'я, законодавство України та медична енциклопедія визначають епідемію як масове поширення інфекційної хвороби серед населення відповідної території за короткий проміжок часу, що значно перевищує рівень, зареєстрований на цій території впродовж низки років. Вперше термін *epidemios* було вжито в 7 ст. до н. е. Гомером в епічній поемі *Одіссея* із значенням «той, хто повернувся додому». Завдяки Гіппократу термін набув свого медичного значення. Давньогрецький цілитель використав його як назву для одного зі своїх трактатів, а саме *Epidemics* (5 ст. н.е.), в якому